

Tolna

vármegye

dombóvári

járás

Döbrököz

(~~1871~~) jegyzőség

Közigazgatási tájékoztató lap

Döbrököz

nagy (~~kis~~) község közérdekű viszonyairól.

I. A község általános leírása.

A) A község történeti leírása.

1. A község keletkezésére, fejlődésére, esetleg elpusztulására és újra felépülésére vonatkozó adatok. A község a múltban melyik vármegyéhez tartozott és onnan mikor kebeleztetett át? Volt-e és mi a korábbi vagy történeti neve, hivatalos nevén kívül más használatos neve, esetleg mi a nemzetiségi neve? Település esetén kik és honnan jöttek a községbe?

2. Területváltozások, határrész (puszta) átcsatolások; községegyesítés, beolvadás vagy kiválás történt-e 1871. óta, mikor és mily körülmények között? (A vonatkozó hivatalos adatok, rendelet száma, közlendőek.)

Köztudomás szerint minő elpusztult falvak feküdtek egykor a község határára. (Rendszerint a dűlő-nevek vagy a községbe olvadt puszták neve alapján.)

3. A község jellege 1848 előtt a telekkönyvi- és urbéri adatok szerint (város, mezőváros, szabad vagy urbéres község stb.)

4. A község jellege 1871. után. E tekintetben voltak-e szervezeti változások (átalakulás, visszafejlődés).

5. Anyakönyvi szervezeti változások. A község melyik területéhez tartozott, mikor történt a változás és mily rendelet alapján (az anyakönyvi feljegyzések szerint).

6. Vannak-e a község életében és szervezetében eredeti és különös (máshol nem található) intézmények, említésreméltó események, leletek? (a köztudomás vagy monografiák szerint).

első nyom 1305-ből; ekkor Apoc László erdélyi vajda kezébe a „Debregeth” praedicatorum. A XIV. században Laczkófal bírta, a XV. században Werbőczy. A Tripartitum szerzője ki itteni városban tartotta esküvőjét, ismerkedés a „Debregeth” keletkezési leírásával. - A Eörsz 1729 óta Váradon dombó filialis volt, ekkor plébániakapota, filialisnak idecsatolták Dombóvárt 1811-ben 1801, 1857-ben 2761 lakosa volt.

Említés van fenn a község határára tartozó Göresményi dűlő helyén a XVII. sz.-ban letelepült Kisgöresményi nevű pusztáról, melynek tulajdonosa romjai felfedeztetettek. A Eörsz déli határára tartozó a földművelés idejében Kert nevű tanyán tartottak vadászást; e határrészt ma is „Kertben”-nek nevezik. O. F. D. 6092/93. határozattal Kertvári SA lakosok juttatására Eörszről idecsatolták.

mezőváros

mezőváros

anyakönyvi hivatal helyben.
Változatlan.

Werbőczy-városom.

B) A község földrajzi leírása.

1. A község (falu) és határának fekvése (a szomszéd falvaknak és távolságuknak megjelölésével).

A község határa síkság, dombos vagy hegyes vidék, erdős vidék-e?

A község magaslatai és vizei (folyó, patak, tó, nagyobb mocsarak).

2. A község területének nagysága:

Művelési ágak szerint:

Északon nyugaton; keleten Újdombóvári erdőmező község határára; északkeleten Gyulaj (11 km.) délen Mátyaszentmiklós (9 km.), délkeleten Nagyhajmásház (8 km.)
Dombos vidék, erdővel (keletről.) hegyvidéki; Hegyhegy Kóvzsvári-dombján, Béricsi-hegy, Komló-hegy.

A Kapos-csatorna mellett halad

5675 kat. hold (birtokívek adatai alapján).
4373 k. hold szántó, 440 k. hold rét (kaszáló),
158 k. hold szőlő (beültetett), 14 k. hold legelő,
363 k. hold erdő, ... k. hold nádas,
304 k. hold terméketlen (út, szikla, homok, mocsár, kőbánya).

3. Tartoznak-e a községhez önálló puszták vagy havasok (külön kataszteri részlet alatt felvett területek) és mi a nevük?

Vannak-e a község határával össze nem függő határrészek, hol, mily név alatt és mekkora a terjedelmük?

4. Vannak-e a békekötés folytán elszakított részek és ideiglenesen a község hatósága alá helyezett idegen határrészek, melyik községből valók és mily terjedelműek (kataszteri, esetleg más adatok alapján)?

nem

nem

nem

A község vázlatos térképe csatolva egy db
~~nincs csatolva.~~

C) A község népességi viszonyai.

1. Mennyi a község lakossága?

A lakosság megoszlása, vallás szerint:

nemzetiség szerint:

5015 lélek.
4976 r. kath., ... g. kath., 3 ref.,
5 ág. h. ev., 30 izr., 1 egyéb
5015 magyar, ... német, ... tót,
..... rutén, ... oláh, ... horvát,
..... egyéb.

2. A lakosság elhelyezkedése általánosságban, (belterületen, tanyákon vagy felváltva; lélekszám szerint megjelölve).

Vannak-e népesebb lakott helyek, telepek; a falutól milyen távol és mennyi a lélekszámuk?

3. A népesség zömének foglalkozása (földművelés, ipar, bányászat, földművelési vagy ipari napszám-kereset stb.).

4. Hány ház és hány lakásrész van a községben a házasági adatok szerint, külön feltüntetve az egyes pusztákat, különálló vagy odaosztott területeket.

A községben levő állami és más középületek.

A lakosság fele belterületen, fele a községtől 1 km. távolságra kezdődő, szélszórton beépített szőlőhegyen. - "Nagy Pál-telep" 3 km., 40 lélek. földművelés.

920 ház, 1562 lakásrész. Ebből Nagy Pál-telepen 14 ház, 22 lakásrész.

6 más. épület 1 r. kath., 1 izr. templom, 1 r. kath. iskola, községháza.

II. A község szervezete, beosztása és közérdekű viszonyai.

A) Községi szervezet.

1. Előjárók.

(Nem névszerint töltendő ki.)

Rendszeres tisztviselők és alkalmazottak.
(Kisközségben csak a székhely község lapján
kell kitölteni.)

Bíró. Törvény- (másod-) bíró. .... 8 esküdt,
(tanácsbeli). Pénztárnok. Közgyám .....
..... 3 jegyző, ... segédjegyző, ... 1 orvos
..... 1 állatorvos, ... 2 irodai alkalmazott,
..... pénztári alkalmazott, ... egyéb alkalmazott (utbiztos stb.)

Napidijas irodai alkalmazottak :

Szegődményes alkalmazottak :

..... 4 kisbíró (küldönc), ... 2 bába,
a 4 kisbíró két euróg felváltva tevényt ..... éjjeli őr és ..... 1 gazdasági alkalmazott.

A jegyzőség székhelye és távolsága :

helyben ..... km.

2. A községi képviselőtestület létszáma :

..... 15 virilista, ... 15 választott tag, ... 3+3 pótag

Községi képviselő-választókerületek száma, elnevezése, hány tagot választ.

..... A község ..... 1 választókerületet alkot.

3. Meg van-e bizva a község gyámhatósági hatáskörrel. Van-e gyámpénztára ?

nem

B) Általános közigazgatási beosztás.

4. A vármegye székhelye és annak távolsága.
(a község központjától, távolsági térkép adatai szerint járható útvonalon) :

Széksárd 25 52 ..... km.

A járás székhelye és távolsága : (ugyanugy Országgyűlési (nemzetgyűlési) választókerület székhelye és távolsága :

Dombóvár 12 ..... km.

Törvényhatósági bizottsági választókerület székhelye és távolsága :

helyben ..... km.

..... km.

C) Rendészeti igazgatás.

5. A csendőrség és folyamőrség székhelye és távolsága :

csendőrség helyben ..... km.

Van-e a községnek rendőri őrszemélyzete és hány tagból áll ?

Van, ... 4 tag. *a fent említett kisbírót.* Nincs.

Van-e a községben toloncállomás ?

~~Van~~ Nincs.

Fel van-e ruházva az előjáróság cselédügyi bíráskodással (1876: XIII. t.-c.; 1907: XLV. t.-c.)

6. A községi tűzoltóság szervezete :

26 Hivatásos, önkéntes, (gyári stb.) tűzoltóság ..... tag.
~~Kötelezett~~ tűzoltóság.

7. Van-e a községnek jóváhagyott szabályozási terve ?

~~Van~~ Nincs.

Van-e járdalerakási szabályrendelete ?

Van. ~~Nincs~~.

D) Szociális igazgatás.

8. Körorvos székhelye és annak távolsága:

helyben egy közs. orvos ..... km.

Hány magánorvos lakik a községben:

ketto

Községi bábák száma:

Körbába lakóhelye és annak távolsága:

..... km.

Okleveles magánbábák száma:

Legközelebbi gyógyszerár hol van és milyen távol?

helyben ..... km.

Legközelebbi közkórház hol van és milyen távol?

Szekszárd 35 52 ..... km.

Van-e szegényház vagy más jóléti intézmény?
(Árvaház, gyermekmenhely telep)

Van ..... 1 ..... szegényház ..... ~~Nincs~~

9. A gondozott szegények száma:

..... intézeti ápolásban, ... 5 ..... magán ápolásban.

Elhagyott gyermekek száma?

..... 16 ..... gyermek.

10. Milyen a község ivóvize?

részben mezes kútból nyeri

Van-e ártézi kutja vagy vízvezetéke?

egy artézikut

Kutvíz, folyóvíz, egészséges, ártalmatlan, jó.

Van-e csatornázása?

nincs

11. Korcsmák és vendéglők száma?

..... 10 ..... korcsma, ... 2 ..... vendéglő, ... kávéház.

Van-e szálloda, fogadó és hány?

2 fogadó

Van-e községben közfürdő?

nincs

12. Van-e a község határában gyógyfürdő,
üdülő vagy nyaraló-telep és milyen távolságra?

nincs

A fürdőtelep gyógyfürdővé van-e nyilvánítva?

E) Törvénykezési beosztás.

13. Kir. törvényszék székhelye és távolsága:

Szekszárd 35 52 ..... km.

Kir. járásbírószék székhelye és távolsága?

Dombóvár 12 ..... km.

F) Pénzügyi beosztás.

14. Kir. pénzügyigazgatóság székhelye és távolsága:

Szekszárd 35 52 ..... km.

Kir. adóhivatal székhelye és távolsága:

Dombóvár 12 ..... km.

Kir. pénzügyőri szakasz, vámőrs, vámőrségi
kirendeltség, székhelye és távolsága:

Dombóvár 12 ..... km.

Katásztéri felmérési felügyelőség székhelye és távolsága:

Pécs 60 ..... km.

III. Közművelődési viszonyok.

A) Közoktatásügy.

1. Hány és milyen jellegű és fokozatu népiskola van a községben, (megjelölve a tantermek és tanerők számát: állami, közs., felekezeti isk., elemi, felsőbb népisk., polgári iskola stb.)

egy r. kath. elemi iskola

2. Középiskolák vagy más szakiskolák (iparostanóciskola, gimn., reáliskola, reál iskola stb.) Azok jellege, tantermek és a tanerők száma:

nincs

3. Óvodák jellege, száma és tanereje: Nyári menedékház van-e?

egy állami óvoda, egy Lauertööl.

4. Testnevelés szervezete. Levente egyesületek:

egy Levente-egyesület

5. Kir. tanfelügyelőség székhelye és annak távolsága:

Hekszárd 25. sz. km.

B) Vallásügy.

6. Vannak-e a községben anyaegyházak és milyenek? Ha a község fiókegyházat alkot, hol van az anyaegyház és mily távol (bevett és elismert felekezetek szerint sorolandó fel.) A községben melyik püspökséghez, illetőleg egyházkerülethez tartoznak:

R. kath. anyaegyház, pécsi püspökség.
Ev. fiókegyház, Dombóvár, anyaegyház, Debrecen (12 km), X. egyházkerület.

Izraelita anyakönyvi kerület székhelye és távolsága:

Dombóvár 12 km.

7. Van-e a községnek kegyuri joga, vagy Canonica visitation alapuló, vagy a hívők helyett átvállalt kötelezettsége és mily teherrel jár?

Kegyuri joga nincs; Canonica visitation alapú. Kőtelezettség a plébános, lelkész, és mások részéről. A. Kath.: párbér és hitközségi adó; ev. hitközségi adó.

8. Az egyházi adózás rendszere. Felekezetek szerint: (párbér és egyénenkint időről-időre kivett adó stb.)

Milyen egyházi szervezetek vannak még a községben? (Bevett és elismert felekezetek szerint.)

Van hitközségi tanács.

9. Van-e r. kath. egyháztanács? Esetleg az egyházközség ügyeit az iskolaszék vagy a képviselőtestület intézi-e.

C) Kulturális intézmények.

10. Muzeum, könyvtár vagy hasonló intézmény?

Még olvasóterem van Evangélikus.

11. Műemlék, természeti emlékszóbor, honvédelmi emlék vagy elesett hősök emléke?

köször emlékszóbor

12. Van-e állandó vagy időszakos színház, műkedvelő előadások stb. Mozgóképek.

színház nincs, műkedvelő előadások nincsenek.

Kulturális egyesületek.

13. Gazdakör, kaszinó, dalosegylet, munkás-egylet, egyéb kulturális egyesületek (névszerint felsorolva.)

Polgári olvasóterem, r. kath. olvasóterem, r. kath. kirgárdaló, Levente-egyesület.

IV. Forgalmi és gazdasági viszonyok és igazgatás.

A) Közlekedésügy.

1. A község forgalmi helyzete. Fő közlekedési vonala (országút, megyei út, annak elnevezése, esetleg a községtől való távolsága). A község határában fekvő hidak, kompok, révek stb.

2. Vasúti összeköttetése, fő- vagy mellék-vonalak, van-e vasúti állomása, mi az elnevezése, megállóhelye, marha és egyéb rakodóhelye? Ipari és kisvasutak. Közúti vasutak.

Hajóösszeköttetés, a község mentén vagy attól mily távolságra, melyik folyón, hol a hajó állomás?

Van-e posta, távirta, távbeszélő állomása?

3. Melyik községi közlekedési utvonathoz járul hozzá a község?

Községi (közúti) utak hossza?

Van-e kövezet-vámszedési joga.

A Dombóvár felé vezetõ Árványkötõsík
és a Északi vonal át.

Kapos-Uatorna hídja.

Budapest - dombóvári fővonal mellett a
Északi alatti Döböröz vasútállomással;
Veknaci - dombóvári mellékvonal a határ
Melikonda állomással 3 km.

nincs

post, távirta, távbeszélő állomás
valamennyi Északi térhálójára.

15.883

km.

igen — Nem.

B) Földművelésügy.

4. Birtokviszonyok. Nagybirtokok (1000 holdon felül) száma és terjedelme tulajdonosok szerint. Középbirtokok száma és terjedelme. (100—1000 hold) Kis és törpebirtokok átlagos kiterjedése. A község gazdasági jellege a lakosság zömének foglalkozása szerint:

5. Művelési rendszer. Van-e nyomásos gazdálkodás. Szervezve van-e a birtokossági tanács?

Van-e közös legelő? Hány és mily terjedelmű?

Van-e külön szervezete (legeltetési társulat)?

Van-e legelő-rendtartás?

Van-e közös erdő? Van-e szervezete?

Erdőgondnokság székhelye és annak távolsága.

Van-e hegyközség, hány és mily terjedelmű, (elnevezésük szerint) és melyik borvidékhez tartozik.

6. Van-e községi faiskola, mily terjedelmű?

Be van-e ültetve?

Nagy- és középbirtok ninc; kis- és törpebirtok átlagos terjedelme 6 hold.

mező- vagy erdőgazdaság, szőlőművelés, kertészet stb.

szabad művelés. Birtokosok általános ninc.

gy 14 hold 13 II öf.

nincs.

van legeltetési szabályrendelet

van

székelyvár 25 km. 52 km

nincs

van: 2 hold

igen

7. Vízrendező és hasznosító társulat. Annak székhelye. Vannak-e vízhasználatok (malom stb. vagy más ármentesítő intézmények és milyen)?

Az illetékes kultur- vagy folyammérnökség székhelye:

8. Állattenyésztési viszonyok. Állatok száma: a tenyészállatok száma, uralkodó tenyésztési irány: Körállatorvos székhelye és annak távolsága.

Kapovici Párolás Kapov

..... km.
1089 ló, 715 szarvasmarha,
676 sertés, 397 juh, 2 kaula.
lo: magyar, magyaros mérték; bonplai fajta
sertés magyaros és yorkshirei, pul. kovács
Dobrókőz ..... km.

Ipar és kereskedelem.

9. A község állandó piaca hol van? (helyben vagy mely községben, milyen távol).

Hova gravitál a község?

Vannak-e a községben vásárok, országos, heti vásárok, hányszor és milyen (kirakó, állatvásár, stb). Kié a vásártartás joga?

Mérték- és hordó-hitelesítő hivatal székhelye:

10. A községbeli kereskedések száma és jellege.

Hitel és pénzüintézetek száma és alaptőkéje (felsorolva).

Szövetkezetek száma és jellege (névszerint).

Iparosok szakma és foglalkozási ágak szerint.

Van-e a községben ipartestület?

11. Gyárak, ipartelepek és azok átlagos nagysága (hajtóerő és munkáslétszám szerint felsorolva).

Az illetékes iparfelügyelőség székhelye és távolsága:

Ker. munkásbiztosító pénztár székhelye és távolsága:

12. Magánkezelésben álló közművek:

Közvilágítás, jéggyár stb.

13. Bányák száma és jellege.

Állandó bányauzem nagysága, hajtóerő és munkáslétszám szerint.

14. Háziipar és annak jellege.

helyben

Dombóvár

Köz Északon -i ácsalvánnyal, helyben egy piac sertésfelhajtással. Vásártartás joga és értéke. Távolon

5 vegy, 4 katos, 1 fa.

O. K. K. fióka

Kaula fog. és érf. mőv. egy kőszövetkezet. 14 molnár, 12 öfő, 2 katos, 1 katos, 1 érf. 5 zömör, 3 páros, 6 katos, 4 gépjár, 11 esküvő és egyéb, 4 borsó, 3 apka, 2 ptyár, 3 as, 3 megnív, he nív

190 szualom 60 lóerő, 4 mővelés, 1 fa, 2 helyi ácsban 6 mővelés.

Férfőváros

Férfőváros

nincs

nincs

nincs

V. Községi vagyon és háztartás.

1. A község tulajdonát képező középületek és helyiségek száma.

Hivatalos célokat szolgáló épületek (jegyzői, orvosi, tanítói lakás: a házak, a lakások és azok lakrészeinek száma).

nyel, 56 helyiség, 9 lakásal

A körjegyzői, körorvosi lakás, a székhely község vagy a községek közös tulajdona-e (csak székhely községben tölthető ki)?

2. A község tulajdonát alkotó ingatlan vagyon

93 kat. hold szántó és rét, *12*
 legelő, *1.5* kat. hold erdő,
 egyéb *186 Loev*

Mennyit kezel házilag, haszonbérileg, kishaszonbérletben?

egyéb kishaszonbérletben

Jegyzők és alkalmazottak földjavadalma (az állások szerint felsorolva). Mily kiterjedésű.

Főjegyző 17 hold.

Melyek a lakosság hasznára szolgáló ingatlanok (legelő, erdő, kavics, homokbánya stb.)

Homokbánya, legelő.

Községi közüzemek (a község tulajdonában) világító és vízművek stb.

3. Egyéb vagyon és értékek. Hasznos jogok. Községi takarékpénztár. Községi korcsma stb.

100. Helyiségek, vasárnap, vasárnap jöv

4. A községre kivetett egyenes adók összege:

Földadó *19028* K *96* f. Házadó *4728* K
67 f. Ált. kereseti adó *1204* K *51* f. Társulati adó ..... K ..... f. Vagyon- és jöv. adó *6050* K *25* f.

5. Fel nem sorolt más községi és közjöveldelmek.

fogyasztási adó.

VI. Mily feladatok megoldása volna a legszükségesebb a községben?

Az első feladat a község betelepítése, miután a környék a vasútállomás területén van, közelebbi, utat kiépítés.

A község pecsétjének lenyomata:

[Handwritten signature]
 Községi (köz) jegyző.